

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2017

OECD Indicators

Summary in Danish

Read the full book on: [10.1787/eag-2017-en](https://doi.org/10.1787/eag-2017-en)

Uddannelse 2017 - kort fortalt

OECD-indikatorer

Sammendrag på dansk

Kandidater fra de videnskabelige områder har de bedste chancer for at finde arbejde, men det gælder ikke over én kam

I de fleste OECD-lande er det især inden for studieretningerne virksomhedsledelse, administration eller jura, at man skal finde de fleste voksne universitetsuddannede. I OECD-landene har i gennemsnit 23 % af alle 25-64-årige med en videregående uddannelse en kandidatgrad i en af de tre studieretninger, hvilket skal holdes op mod 5 % inden for naturvidenskab, statistik og matematik, 4 % inden for informations- og kommunikationsteknologi, og 17 % inden for ingeniørvidenskab, fremstillings- og byggevirksomhed. Samme procentsats gør sig gældende for nye studerendes valg af videregående uddannelser, en indikation på at interessen for disse områder fortsat ligger på et stabilt niveau.

Der er imidlertid en stigende interesse for områderne videnskab, teknologi, ingeniørvidenskab og matematik (STEM), især for højere uddannelsesniveauer, idet næsten dobbelt så mange studerende i 2015 afsluttede deres studier inden for disse områder med en ph.d.-grad, set i forhold til bachelor-niveauet. Disse områder foretrækkes ligeledes blandt internationale studerende på de videregående uddannelser, hvor den højeste andel, nemlig næsten en tredjedel af de studerende i OECD-landene, uddannede sig inden for et videnskabsrelateret område.

Interessen for ingeniørvidenskab er højere blandt studerende på de erhvervsgymnasiale uddannelser end blandt universitetsstuderende, hvilket skyldes disse studieretningers stærke bånd til industrisektoren. Omkring en tredjedel af de studerende fra de erhvervsgymnasiale uddannelser afslutter med en grad inden for ingeniørvidenskab, fremstillings- og byggevirksomhed – mere end dobbelt så høj en andel i forhold til universitetsuddannelserne.

STEM-relaterede områder er også begunstigede af højere beskæftigelse, hvilket afspejler behovene i et stadigt mere innovationsdrevet samfund: Kandidater inden for informations- og kommunikationsteknologier (IKT) kan forvente en beskæftigelsesgrad, der er 7 procentpoint højere end kandidater inden for kunst og humaniora, eller samfundsvidenskab, journalistik og information. Imidlertid er beskæftigelsesgraden inden for de videnskabsrelaterede områder ujævnt fordelt: Kandidater i naturvidenskab, matematik og statistik synes at have samme beskæftigelsesgrad som kandidater inden for kunst og humaniora – begge områder med en lavere beskæftigelsesgrad end ingeniører eller IKT-specialister.

Drømmen om ligestilling mellem kønnene, for så vidt angår gennemførelsesprocenten, ligger stadig et godt stykke ud i fremtiden for visse studieretningers vedkommende. Det gælder navnlig den erhvervsgymnasiale uddannelse. Ligestillingen mellem kønnene forbedres på universitetsniveauet, selv om kvinder fortsat kun udgør omkring en fjerdedel af alle ansøgere, der får adgang til uddannelserne inden for ingeniørvidenskab, fremstillings- og byggevirksomhed. På den anden side tegner kvinder sig for tæt

ved tre ud af fire nye studerende på studieområderne sundhed og velfærd. På andre studieretninger – f.eks. virksomhedsledelse og jura, samt naturvidenskaber, matematik og statistik – er der stort set opnået ligestilling mellem kønnene blandt de nye studerende.

Voksne er generelt bedre uddannet i dag, men der er stadig nogle, der sakker agterud

Siden 2000 er arbejdsstyrken blevet mere højt uddannet i OECD og dennes partnerlande. Mens flertallet af unge voksne i 2000 havde opnået en gymnasial uddannelse som deres højeste uddannelsesniveau, er det i dag hovedparten af de 25-34-årige, der har en videregående uddannelse. Andelen af unge voksne med en uddannelse under gymnasieniveau som eneste uddannelse er ligeledes faldet i de fleste OECD- og partnerlande, til 16 % i 2016 i gennemsnit i OECD-landene. Selv om flere voksne når gymnasieniveauet, kniber det fortsat med at få afsluttet uddannelsen. Blandt landene med egentlige kohortedata havde ca. 25 % af de studerende, der tilmeldte sig, ikke afsluttet deres uddannelse to år efter uddannelsens berammede slutdato; fire ud af fem af disse studerende er ikke længere tilmeldt en uddannelse. Dette er et kritisk tab: Ledigheden blandt unge voksne (25-34-årige), der ikke afsluttede en gymnasial uddannelse, er tæt på 17 %, sammenlignet med 9 % for dem med en afsluttet gymnasial uddannelse.

Voksne med en videregående uddannelse får væsentligt udbytte af deres investering: De har en 10 procentpoint større sandsynlighed for at finde beskæftigelse, og de vil komme til at tjene 56 % mere i gennemsnit end voksne, der kun har afsluttet en gymnasial uddannelse. De er også de første til at komme ovenpå igen efter økonomiske kriser: Beskæftigelsen for unge voksne med videregående uddannelser er vendt tilbage til niveauerne fra før krisen, mens beskæftigelsen for dem, der ikke har afsluttet en videregående uddannelse, stadig halter bagud. Voksne med en videregående uddannelse er også i mindre grad udsat for depression end deres jævnaldrende med lavere uddannelser. Af disse årsager har unge voksne i stigende omfang en tendens til at gå efter uddannelser, der vil forbedre deres kvalifikationer, og ikke så meget efter at komme direkte ind på arbejdsmarkedet efter at have afsluttet deres obligatoriske skolegang. Mellem 2000 og 2016 steg andelen af 20-24-årige, der fortsat var under uddannelse, med 10 procentpoint sammenlignet med et fald på 9 procentpoint for denne aldersgruppe, der var i beskæftigelse.

De samlede udgifter til videregående uddannelse har overhalet antallet af nye studerende

Udgifterne er steget meget hurtigere end tilgangen af studerende på alle niveauer, navnlig de videregående uddannelser. Udgifterne til uddannelsesinstitutioner på første niveau, andet niveau, og niveauet mellem andet og tredje niveau, steg med 4 % mellem 2010 og 2014, selv om optaget af nye elever faldt en smule over samme periode. Omvendt steg de samlede udgifter til højere læreanstalter med mere end det dobbelte i forhold til antallet af studerende i samme periode, hvilket afspejler regeringernes og samfundets større satsning på uddannelse.

Trods de markant stigende offentlige udgifter til institutioner på primær- og tertiærtrinnet har de ikke kunnet holde trit med den gennemsnitlige stigning i BNP mellem 2010 og 2014 i OECD-landene. Det har ført til et fald på 2 % i det offentlige udgifter til uddannelsesinstitutioner målt som en procentsats af BNP i forhold til samme periode. Tilsvarende faldt andelen af det offentlige samlede udgifter til primær til tertiær uddannelse i perioden mellem 2010 og 2014 i halvdelen af OECD-landene.

Andelen af offentlig finansiering er væsentligt højere for obligatorisk uddannelse end for videregående uddannelse. Den offentlige sektor står fortsat for 91 % af midlerne til uddannelse på primær- og sekundærtrinnet og niveauet mellem andet og tredje niveau, men afholder omvendt kun 70 % af de samlede udgifter til det tertiære niveau, og overlader derved resten af regningen til husholdningerne. Imidlertid har andelen af det offentlige finansiering af uddannelsesudgifter i institutioner ligget stort set stabil mellem 2010 og 2014 på alle niveauer.

Lønefterslæb og en aldrende arbejdsstyrke udpiner lærerfaget

Lærerne udgør ryggraden i uddannelsessystemet. Ikke desto mindre mister lærerfaget i stigende omfang tiltrækningskraft på unge studerende, samtidig med at lærerstanden bliver ældre, navnlig på de

højere uddannelsestrin. I OECD-landene var i gennemsnit 33 % af lærerne på primær- og sekundærniveauet mindst 50 år gamle i 2015, svarende til en stigning på 3 procentpoint i forhold til 2005. Desuden er faget fortsat stort set domineret af kvinder, som i gennemsnit udgør syv ud af ti lærere i OECD-landene. Imidlertid sker der en større udjævning af kønsskævvridningen på de højere uddannelsestrin – hvor 97 % af lærerne på førskoleniveauet er kvinder, udgør de op til 43 % på de videregående uddannelser.

Lærerlønningerne er lave sammenlignet med andre tilsvarende uddannede fuldtidsansatte. Dette er en afgørende hindring for at tiltrække unge mennesker til lærerfaget. Ganske vist stiger lønningerne, jo højere uddannelsestrin der undervises på, men de svarer fortsat til kun mellem 78 % og 94 % af lønningerne for heltidsansatte med en videregående uddannelse. Den økonomiske krise i 2008 slog direkte igennem på lærerlønningerne, som i nogle lande enten blev fastfrosset eller beskåret. Mellem 2005 og 2015 faldt de af staten fastsatte lærerlønninger i faste priser i en tredjedel af landene og økonomier, for hvilke der findes data.

Andre resultater

På grund af lavere offentlige investeringer i førskoleundervisning er andelen af børn, der er meldt ind i private institutioner på dette niveau, væsentligt højere, end det er tilfældet på uddannelsesinstitutioner på primær- og sekundærniveauet.

Generelle uddannelsesprogrammer på gymnasieniveau er mere populære end erhvervsuddannelsesprogrammer: 37 % af de 15-19-årige er tilmeldt uddannelsesprogrammer på mellem andet og tredje uddannelsestrin, sammenholdt med 25 % inden for erhvervsuddannelsesprogrammer, selv om erhvervsuddannelsesprogrammer er en stærk komponent i mange landes uddannelsessystemer.

Økonomisk støtte er med til at afbøde virkningen af høje optagelsesgebyrer, som visse højere læreanstalter opkræver. Mindst 75 % af alle studerende i Australien, England (Det Forenede Kongerige) og USA modtager offentlig støtte i form af lån eller stipendier/uddannelsesstøtte.

Åbne adgangssystemer til offentlige og/eller private højere læreanstalter findes i mere end halvdelen af de lande og økonomier, for hvilke der findes tal. Nationale/centrale prøver, der afholdes ved afslutningen af gymnasieuddannelsen, samt videregående læreanstalters adgangsprøver, er de mest almindeligt anvendte prøver for optagelse på første trin af uddannelsesprogrammer på universitetsniveau.

© OECD

Dette sammendrag er ikke en officiel OECD oversættelse.

Reproduktion af dette sammendrag er kun tilladt på betingelse af, at OECD copyright og titel på den originale publikation nævnes.

Sammendrag på flere sprog er oversatte uddrag af OECD publikationer, der oprindeligt blev publiceret på engelsk og fransk.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2017), *Education at a Glance 2017: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2017-en